

Autes

Aute del Tribunal Constitucional del 20-12-2024 relatiu a la causa 2024-71-RE.

Causa 2024-71-RE

(Bellemère c/ Govern d'Andorra)

Número de registre 488-2024. Recurs d'empara

Aute del 20 de desembre del 2024

En nom del Poble Andorrà;

El Tribunal Constitucional;

Atès l'escrit presentat i registrat al Tribunal Constitucional, el 13 de novembre del 2024, per la representació processal del Sr. Rémy Bellemère, mitjançant el qual interposa un recurs d'empara contra la sentència del 9 de gener del 2024, dictada per la Secció de Contenciós-Administratiu 2 de la Batllia, i, contra la sentència del 22 d'abril del 2024 i els autes del 18 de juliol i del 3 d'octubre del mateix any, dictats per la Sala Administrativa del Tribunal Superior de Justícia, per una presumpta vulneració *"del dret fonamental a obtenir una resolució judicial motivada i fonamentada en dret i no arbitrària, i que no causi indefensió efectiva, i en la seva vessant del dret a la defensa i al recurs efectiu"*, reconeguts a l'article 10 de la Constitució, i, atès que demana al Tribunal Constitucional que atorgui l'empara sol·licitada, que declari la vulneració dels drets esmentats, que anul·li les resolucions impugnades i que s'adoptin les mesures per restaurar els drets a la jurisdicció i a la defensa vulnerats, d'acord amb allò que preveuen les disposicions de l'article 92.2 de la Llei qualificada del Tribunal Constitucional;

Vista la Constitució, especialment els articles 10, 41.2, 98 c) i 102;

Vista la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, especialment el títol IV, capítols primer i sisè;

Escollat l'informe del magistrat ponent, Sr. Joan Manel Abril Campoy;

1. Antecedents processals davant les jurisdiccions ordinàries

1.1. El Sr. Rémy Bellemère va presentar una demanda contra el Govern en què impugnava l'acord del 19 de juliol del 2023, que desestimava el recurs interposat contra la resolució de la Secretaria d'Estat de Justícia i Interior del 18 d'abril del mateix any, mitjançant la qual es denegava la renovació de la seva autorització de residència i treball per compte propi.

1.2. El 9 de gener del 2024, la Secció de Contenciós-Administratiu 2 de la Batllia va dictar una sentència que desestimava aquesta demanda i que declarava la resolució del Govern ajustada a dret i als fins que legitimen l'activitat administrativa.

1.3. La representació processal del Sr. Rémy Bellemère va formular un recurs d'apel·lació contra aquesta decisió, i, el 22 d'abril del 2024, la Sala Administrativa del Tribunal Superior de Justícia va dictar una sentència que desestimava aquest recurs i que confirmava íntegrament la decisió de la primera instància.

1.4. La representació processal del recurrent va presentar un incident de nul·litat contra aquesta sentència, ja que considerava que s'havia vulnerat el seu dret a obtenir una decisió fonamentada en Dret, reconegut a

l'article 10 de la Constitució, i, el 18 de juliol del 2024, la Sala Administrativa del Tribunal Superior de Justícia va dictar un aute que desestimava aquest incident.

1.5. La representació processal del recurrent va presentar un recurs d'apel·lació contra la desestimació de l'incident de nul·litat, d'acord amb l'article 18 *quater* de la Llei transitòria de procediments judicials, i, el 3 d'octubre del 2024, la Sala Administrativa del Tribunal Superior de Justícia, amb una composició diferent, va dictar un aute que inadmetia a tràmit aquest recurs.

1.6. El 13 de novembre del 2024, la representació processal del Sr. Rémy Bellemère va interposar un recurs d'empara contra totes aquestes resolucions que s'acaben de ressenyar, per una presumpta vulneració "*del dret fonamental a obtenir una resolució judicial motivada i fonamentada en dret i no arbitrària, i que no causi indefensió efectiva, i en la seva vessant del dret a la defensa i al recurs efectiu*", reconeguts a l'article 10 de la Constitució.

2. Argumentació jurídica

2.1. Argumentació del recurrent

- El recurrent considera que en aquesta causa s'han vulnerat els drets a un procés degut i a un judici equitatiu respecte del dret a obtenir una resolució judicial motivada i fonamentada en Dret -article 10.1 de la Constitució- i respecte dels drets a la defensa i al recurs efectiu -article 10.2 de la Constitució.

- Assenyala que és cert que la selecció, la interpretació i l'aplicació de les normes processals corresponen als tribunals ordinaris, però considera que aquestes accions s'han de fonamentar en arguments raonables i lògics, i que aquest no és el cas de la sentència impugnada. Entén que els tiquets i els rebuts aportats són perfectament llegibles i justifiquen la seva presència a Andorra entre juny del 2020 i juny del 2022.

- Al·lega que, segons la Sala Administrativa, els tiquets aportats corresponen a un període limitat, però segons el seu parer, aquesta valoració és irraonable i absurda.

- La jurisdicció ordinària també erra quan afegeix que ell no disposava d'un vehicle de matrícula andorrana. Aquesta valoració és contrària al principi de legalitat, ja que segons el Reglament de matriculació de vehicles, els vehicles estrangers amb una antiguitat superior als cinc anys no es poden matricular.

- Així mateix, sustenta que s'ha infringit també l'article 10.2 de la Constitució en el seu vessant dels drets a la defensa i al recurs efectiu, ja que no s'han resolt els motius d'apel·lació referents als tiquets i als rebuts, ni al de la matriculació del vehicle.

- Per acabar, demana al Tribunal Constitucional que atorgui l'empara sol·licitada, que declari la vulneració dels drets esmentats, que anul·li les resolucions impugnades i que s'adoptin les mesures per restaurar els drets a la jurisdicció i a la defensa vulnerats, d'acord amb allò que preveuen les disposicions de l'article 92.2 de la Llei qualificada del Tribunal Constitucional.

2.2. Argumentació de la Sala Administrativa del Tribunal Superior de Justícia

- La Sala Administrativa argumenta que la residència efectiva i permanent a Andorra significa que l'interessat ha de tenir en territori andorrà el seu centre d'interessos personals i professionals. Aquesta acreditació és una qüestió de fet amb especial rellevància dels informes del Servei de Policia.

- De l'informe policial se'n deriva que, després de les comprovacions amb el veïnat, el recurrent no viu amb permanència a Andorra, sinó que hi passa períodes de quinze a vint dies, que es desplaça amb un vehicle de matrícula francesa i que consta incorporat al Col·legi oficial de Metges d'Andorra, tot i no estar convencionat per la CASS.

- Les proves aportades pel recurrent no desvirtuen la valoració anterior, ja que els tiquets són il·legibles o no acrediten la identitat del pagador; no ha provat que exerceixi la seva professió a Andorra, ni ha justificat disposar d'un consultori professional o d'un lloc on desenvolupar la seva activitat professional. I, la Sala

Administrativa afegeix com a element significatiu, el reduït consum telefònic i el fet que no disposa d'un vehicle amb matrícula andorrana.

- Per aquests motius, desestima les pretensions del recurrent.

3. Fonaments jurídics del Tribunal Constitucional

3.1. El recurs d'empara no converteix el Tribunal Constitucional en una tercera instància ni en un tribunal suprem; l'únic objecte del recurs d'empara és el de verificar que les decisions impugnades estiguin motivades i es fonamentin en un raonament jurídic que no sigui il·lògic ni absurd i no vulnerin cap dels drets protegits per l'article 10 de la Constitució.

3.2. L'admissió d'un recurs d'empara exigeix complir amb uns pressupòsits d'acreditació de la legitimació (articles 36 i 87 de la Llei qualificada del Tribunal Constitucional), amb uns pressupòsits formals (articles 36 i 88 de la mateixa Llei) i amb uns altres pressupòsits objectius, alhora que el recurs ha d'estar dotat del necessari contingut constitucional.

3.3. El primer dels motius adduïts pel recurrent denuncia una infracció de l'article 10.1 de la Constitució, atès que considera que si bé és cert que la selecció, la interpretació i l'aplicació de les normes processals corresponen als tribunals ordinaris, aquestes accions s'han de fonamentar en arguments raonables i lògics, cosa que, segons el seu parer, no succeeix en aquest cas.

Qüestiona la valoració probatòria efectuada pels tribunals ordinaris, ja que manifesta que els tiquets aportats són llegibles, que ha provat la seva permanència entre juny del 2020 i juny del 2022 i que el fet de no disposar d'un vehicle de matrícula andorrana contravé el principi de legalitat.

Aquest motiu no disposa del necessari contingut constitucional per ser admès a tràmit. En efecte, en primer terme, el recurrent obvia que els fets esdevenen incòlumes en seu de recurs d'empara -article 91.1 de la Llei qualificada del Tribunal Constitucional- de manera que no pot pretendre la modificació de fets que s'han declarat provats en benefici seu, com la il·legibilitat dels tiquets i, en definitiva, la manca d'acreditació de la residència permanent i efectiva en el termini de juny del 2020 al juny del 2022.

En segon terme, la selecció del dret aplicable ha estat correcta i allò que combat el recurrent és la valoració probatòria realitzada. El cànon de constitucionalitat explicat correctament pel recurrent en empara requereix, per tal que el Tribunal Constitucional pugui analitzar aquesta valoració, que s'hagi portat a terme per part de la jurisdicció ordinària de forma contrària a la lògica, a la raó o fonamentada en errades patents o manifestes.

Així, en el nostre aute del 14 de juny del 2021 -causa 2021-46-RE- vam exposar que: *"Aquest Tribunal Constitucional ha posat en relleu, de forma reiterada, que el cànon de constitucionalitat relatiu a la selecció del dret aplicable i a la seva aplicació consisteix en reconèixer que aquesta tasca esdevé prioritària de la jurisdicció ordinària, de manera que només es pot entendre vulnerat el dret a la jurisdicció de l'article 10 de la Constitució quan la selecció o l'aplicació del dret resulta il·lògica, no raonable o absurda".*

En aquest motiu del recurs d'empara, la valoració probatòria efectuada per la Sala Administrativa és raonable i lògica i no assoleix cap conclusió arbitrària. Així, segons l'informe policial, la il·legibilitat dels tiquets i la manca de caire normatiu, el consum reduït de telèfon i l'absència de prova d'exercici de la professió a Andorra, es conclou que el recurrent no disposa d'una residència permanent i efectiva a Andorra. I l'obtenció d'aquesta conclusió es desprèn d'una selecció adequada del dret aplicable i d'una valoració de la prova lògica i conforme a la raó.

Consegüentment, aquest primer motiu presenta una carència manifesta de contingut constitucional.

3.4. Pel que respecta al segon motiu del recurs d'empara, el recurrent addueix que també s'ha infringit l'article 10.2 de la Constitució en el seu vessant dels drets a la defensa i al recurs efectiu, perquè no s'han resolt els motius d'apel·lació referents als tiquets i als rebuts, ni al de la matriculació del vehicle.

L'exigència de la congruència de les resolucions judicials integra també un cànon de constitucionalitat, del qual aquest Tribunal Constitucional se n'ha hagut d'ocupar en reiterades ocasions.

Entre d'altres, vegeu la sentència del 14 de maig del 2019 (causes 2018-67-RE i 2019-16-RE) que va declarar que:

"La doctrina establerta per aquest Tribunal Constitucional en relació amb la incongruència omissiva es pot sintetitzar, en primer terme, per l'exigència de correlació entre allò que es va sol·licitar a la jurisdicció i allò que aquesta va decidir i, en segon terme, en la necessitat que en els fonaments de dret es tinguin en compte els arguments bàsics de les parts per acceptar-los o refusar-los de manera raonada, alhora que es precisa que s'admet el refús implícit o tàcit dels arguments de la part per l'acceptació d'un argument contrari (sentències del Tribunal Constitucional del 2 d'abril del 2012, recaiguda en la causa 2011-37-RE i del 3 de desembre del 2012, recaiguda en la causa 2012-13-RE)".

I, la sentència del 20 de desembre del 2021 (causa 2021-70-RE) va establir que:

"3.3. (...) El primer obstacle que presenta aquest motiu del recurs d'empara és que, de conformitat amb l'article 86 de la Llei qualificada d'aquest Tribunal, el recurs d'empara s'ha d'interposar preferentment contra l'autoritat que desestima o que no admet a tràmit en fase de recurs l'incident de nul·litat; és a dir, contra l'autoritat del 26 de juliol del 2021 i no contra l'autoritat del 29 d'octubre del 2020.

L'autoritat del 26 de juliol del 2021 exposa el concepte de congruència, en la línia de la doctrina d'aquest Tribunal Constitucional (causes 2019-16-RE, 2018-67-RE i 2016-12-RE, entre d'altres), en el sentit d'exigir-se una correlació entre les pretensions de les parts i allò que es decideix en la resolució judicial, alhora que exposa que el deure de congruència no requereix un pronunciament sobre tots i cadascun dels arguments emprats per les parts.

Així mateix, la Sala Civil recorda, de conformitat també amb la jurisprudència del Tribunal Constitucional, que la desestimació pot ser tàcita quan els arguments que recull la resolució judicial són incompatibles amb els de la part vençuda.

Aquestes consideracions han de ser mantingudes per aquest Tribunal Constitucional".

3.5. La sentència de la Sala Administrativa ha motivat la seva decisió de refusar la renovació de l'autorització de residència i treball en el seu fonament de dret tercer i ho ha fet, en primer terme, mitjançant una motivació per remissió de la valoració probatòria efectuada en la primera instància, i, en segon terme, per l'anàlisi que realitza ella mateixa de la prova, en la qual argumenta que les proves dels tiquets, l'afiliació a la CASS i l'alta al Col·legi professional no desvirtuen l'informe policial, el reduït consum telefònic o la manca de consultori professional, alhora que considera significatiu no disposar d'un vehicle amb matrícula andorrana.

No s'aprecia cap vulneració del principi de legalitat pel fet que la Sala Administrativa hagi valorat juntament amb el consum reduït del telèfon, la manca de tiquets o la il·legibilitat d'aquests, l'absència de consultori professional, i les declaracions dels veïns que constaten l'absència d'una residència permanent i efectiva, així com el fet que el recurrent no disposi d'un vehicle amb matrícula andorrana.

I tampoc s'ha infringit el deure de congruència i de coherència que s'exigeix a les resolucions judicials, ja que la Sala Administrativa dona una resposta completa a les pretensions del recurrent, sense que sigui necessari que abordi tots els arguments emprats per ell.

3.6. Les consideracions anteriors ens permeten concloure que el recurs d'empara interposat manca, de forma manifesta, del necessari contingut constitucional per poder ser admès a tràmit -article 37.2 de la Llei qualificada del Tribunal Constitucional.

Per tot això que s'ha exposat,

El Tribunal Constitucional del Principat d'Andorra,

Decideix:

1. No admetre a tràmit el recurs d'empara 2024-71-RE interposat per la representació processal del Sr. Rémy Bellemère contra la sentència del 9 de gener del 2024, dictada per la Secció de Contenciós-Administratiu 2 de la Batllia, i, contra la sentència del 22 d'abril del 2024 i els autes del 18 de juliol i del 3 d'octubre del mateix any, dictats per la Sala Administrativa del Tribunal Superior de Justícia.
2. Notificar aquest aute a la representació processal del recurrent, al president de la Batllia, al president del Tribunal Superior de Justícia i al Ministeri Fiscal.
3. Publicar aquest aute, d'acord amb allò que disposa l'article 5 de la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, al *Butlletí Oficial del Principat d'Andorra*.

Acordat a Andorra la Vella, el 20 de desembre del 2024

Joan Manel Abril Campoy
President

Josep-D. Guàrdia Canela
Magistrat

Pere Pastor Vilanova
Vicepresident

Jean-Yves Cullet
Magistrat